

Overdenking van ds. Jan Bos (Huissen)

Lieve mensen van God, gemeente van Jezus Christus

1) Samenleven

Als ik het gedeelte van Paulus vanmorgen lees – en dat heb ik deze week natuurlijk meerdere keren gedaan – dan komt er bij mij van alles boven.

Als Paulus het beeld van de olijfbom gebruikt dan zie ik de olijfbomen in Israël EN in Gaza staan.

En dan zie ik de Israëlische bulldozers de olijfbomen van de Palestijnen op de Westbank vernietigen.

En ik denk: waarom kunnen deze volken niet **samen** genieten van de olijfbomen op datzelfde stuk grond?

En dan zie ik de poster van Vluchtelingewerk die steeds meer mensen voor hun ramen hebben hangen: SAMENLEVEN.

Waarom is het zo moeilijk om als verschillende mensen naast elkaar te leven?

Waarom krijgt Rob Jetten duizenden haatmails per jaar vanwege zijn seksuele geaardheid?

Waarom worden asielzoekers en mensen die hun steunen met de dood bedreigd?

Waarom worden gekleurde voetballers in het nationale team die een penalty missen met de dood bedreigd?

Waarom is er in ons land steeds meer anti-semitisme?

Samenleven.

Het lijkt zo makkelijk, maar dreigt steeds ingewikkelder te worden nu de problemen in de wereld toenemen en mensen angstig en benauwd worden.

De leus ‘eigen volk eerst’ die steeds meer in ons land wordt gebruikt en steeds meer geaccepteerd lijkt te worden is een teken van deze tijd.

America first.

Nederland eerst.

Mensen gaan onderscheid maken en bepaalde groepen boven een ander zetten in plaats van naast elkaar.

Een leven in hiërarchie in plaats van synergie, van symbiose, van samenleven.

2) Romeinen 11

Ik kom op deze eerste gedachten vanwege de lezingen van vandaag.

Paulus schrijft over de verhouding tussen joden en de eerste christenen in Rome.

Ook in die nieuwe gemeente in Rome zijn spanningen tussen christenen uit de ‘heidene’ en de christenen die vroeger jood waren.

Er is minachting vanuit de heidenchristenen richting de joodse christenen.
Het joodse volk immers heeft Jezus gekruisigd.
Jezus, in wie God in hun ogen een nieuw begin heeft gemaakt in de geschiedenis.

Paulus ontvouwt in de hoofdstukken 9-11 een heel plan dat God met de mensen zou hebben.
Dat plan ziet er als volgt uit:
Ooit werd Abraham geroepen als eerste gelovige.
Uit hem ontstond een heel volk, het volk Israël, dat geroepen was om een zegen te zijn voor alle volkeren.
Maar Israël negeerde haar roeping te vaak en koos te vaak voor zichzelf en voor andere goden.
Daarom stuurde God zijn Zoon Jezus om te laten zien hoe wèl zou kunnen met de mensheid.
Het volk Israël echter wilde deze Jezus niet als Zoon van God erkennen en daarom verlegde God zijn grenzen naar de heidenvolken.

In dit hoofdstuk probeert Paulus de joden en christenen in Rome en daarbuiten bij elkaar te houden.
God is dan wel iets heel bijzonders begonnen in Jezus,
maar dat wil niet zeggen dat hij het volk Israël heeft verworpen.
Het is als met een olijfboom waarvan sommige takken door de tuinder worden afgebroken om er nieuwe in te enten.
Maar de afgebroken takken kunnen altijd nog teruggezet worden!

Dat is biologisch allemaal een vreemd verhaal.
Hier in tuinderland Huissen zullen tuinders zich de wenkbrauwen fronsen over het enten van een 'wilde' olijfboom op een 'edele'.
En over weggebroken takken die alsnog geënt worden.
Dat is allemaal niet zo bio-logisch als Paulus schrijft.
Maar het gaat natuurlijk om het symbool.

Sowieso moet ik ook zelf regelmatig mijn wenkbrauwen fronsen over het plan van God dat Paulus ontvouwt.
Hoe weet hij dat allemaal?
En is er ook wel een God ergens daarboven die aan de tekentafel zit en een beleidsplan ontwikkelt voor een schepping, een Abraham, een volk Israel, een zoon Jezus die uit de hemel nederdaalt.
Ik zou het wel willen geloven maar kan het niet meer.

Maar als ik uitzoom en kijk naar de grote lijnen in de bijbel
en ook in dit stuk tekst van Paulus, dan kan ik er toch wel weer wat mee.

Paulus namelijk wil de boel bij elkaar houden.
Hij spreekt over de band met God die altijd met open armen staat te wachten op zijn mensen die hem verlaten hebben.
Of het nu joden zijn of christenen, of heidenen.
Het is niet zo dat je voor eeuwig verstoten bent of voor altijd uitverkoren.

Het gaat om geloof in die ene olijfboom.
Die ene olijfboom met verschillende takken.
Die olijfboom staat voor dat grootste plan van God,
waar wij eigenlijk geen inzicht in hebben.
Het plan van de Liefde, van het Koninkrijk, van het beloofde land.

Het plan van schepping, Licht, Leven en Liefde.

Als mens kun je je daaraan verbinden.

Je hebt daar van nature iets van in je, maar je kunt je er ook van afkeren.

Dan zijn er geen vruchten en word je gesnoeid of zelfs afgebroken.

Maar altijd is er de mogelijkheid om je weer te verbinden,
je te laten enten.

Zo wil ik dat moeilijke en grootse stuk van Paulus lezen.

3) Jezus

In dat plan van God lijkt zelfs God Zelf zich telkens te bekeren.

Heel het oude testament staat er ook vol van:

God is kwaad op zijn volk dat hem de rug toekent maar staat uiteindelijk altijd weer klaar voor een nieuw begin.

Zoals een vader met open armen wacht op zijn verloren zoon.

Ook Jezus maakt in zijn leven zo'n bekering mee.

In het verhaal uit Mattheus 15 wordt hij door die Kanaänitische, buitenlandse vrouw overtuigd om voor haar te zorgen, ook al hoort ze niet bij het joodse volk.

Ook Jezus moet in dit verhaal zijn grenzen van liefde verleggen en de grenzeloosheid van de liefde leren.

Een opmerkelijk verhaal.

4) Hoop

De tekst van Paulus en die van Mattheus zetten ons aan het denken vanmorgen.

Is er een plan met de wereld, met Israël, met de volken eromheen?

Is er een voorkeur bij de Vader voor een van zijn kinderen?

Nee dus.

Er is niet zoals als een volk dat een oogappel is.

Een volk dat op de eerste plek staat.

Ik zoom uit in dit stuk en ga niet meer precies uitpluizen hoe het nu zit met dat plan van God.

Dat is mij te dogmatisch en te rationeel.

Ik zie die ene olijfboom staan met verschillende takken.

De wortels zijn goed en blijven goed.

Gods goedheid is de basis.

Daar kunnen wij mensen niet aankomen.

Wij kunnen wel geloven in die goedheid en er ons mee verbinden.

Zodat wij vruchten dragen: mooie olijfsjes.

Alle soorten mensen kunnen aanhaken: Abraham was het eerste takje, daarna volgden Israëlieten, Jezus.

Paulus liet zich opnieuw enten en de Kanaänitische vrouw.

Allemaal mensen die in hun verschillendheid de liefde zoeken en vruchten van de Geest produceren.

Een bonte olijfboom dus, met takken waarvan je kunt zien dat ze eerst afgebroken waren en later met knip- en plakwerk weer zijn geënt.

Paulus is hoopvol: de wortel blijft altijd goed.
En er zullen altijd mensen zijn die vruchten dragen.
Zij maken de wereld goed, zoals een klein beetje deeg de rest van het deeg goed maakt.
Tien rechtvaardigen zijn voldoende voor de redding van een goddeloze stad.
Dat zei God tegen Abraham, die eerste gelovige (Gen. 18)
Denk daarbij niet te snel dat jijzelf zo'n rechtvaardige bent, schrijft Paulus.
Heb ontzag voor God, wees bescheiden, maar probeer het.
Leg je leven in de handen van die Tuinman en verbind je aan de wortels en de stam van de
Olijfbom.
Wie weet maak je andere mensen jaloers om aan te haken.
Om ook geënt te worden.
Zodat de liefde alle ruimte krijgt.

Amen